

PROMOVAREA FOLCLORULUI LOCAL ÎN MEDIUL ȘCOLAR

**Autor: prof. înv. primar, gr. I Efrimov Mirela Claudia
Școala Gimnazială Vișina Nouă, jud. Olt**

„Folclorul nostru... nu numai că este sublim, dar te face să înțelegi totul. E mai savant decât toată muzica așa-zis savantă. Și asta într-un fel cu totul inconștient. E mai melodic decât orice melodie, dar asta fără să vrea. E duios, ironic, trist, vesel și grav.”

George Enescu

Termenul de folclor își are etimologia în limba engleză și a fost folosit pentru prima dată pe 22 august 1846 de către arheologul William J. Thoms. „Folk“ înseamnă popor, iar „lore“ înseamnă știință, deci folclorul este știința, creația poporului sau, după etnomuzicologul Gheorghe Oprea, „totalitatea creațiilor artistice integrate culturii populare“. Aici sunt subsumate muzica, literatura (proza, poezia), dansul și arta plastică. Creația populară spirituală din domeniul muzicii, al literaturii și al dansului constituie etnofonia (gr. ethnos - neam, popor; phoni - voce, sunet), iar creațiile populare materiale din domeniul portului, al cusăturilor și al sculpturii, constituie etnografia (gr. ethnos - neam, popor; graphi - scriere, grafică).

Folclorul are valori multiple: valoare moral-creștină, anumite genuri populare, cum sunt colindele; valoare istorică, fiind un ecou al trecutului, cu ale cărui date și întâmplări s-a impregnat; valoare documentar-lingvistică, constituind o arhivă a limbii vorbite; valoare moral-educativă, prin conținutul de idei se stimulează virtuți umane ca: hărnicia, cinstea, vitejia, iubirea aproapelui, modestia etc. și se stigmatizează viciile ca: lenea, beția, trufia, lașitatea, ura, minciuna etc., și valoare artistică, prin aceasta fiind sursă de inspirație pentru creația cultă și, totodată, model de creație pentru aceasta. Valoarea artistică asigură trăinicia creației populare, perenitatea sa.

Folclorul românesc, fiind deosebit de bogat, constituie una din mândriile noastre naționale. Prin mesajul său, trezește în sufletul copilului sentimente de adâncă dragoste, admirație și mândrie față de țara în care s-a născut. Dispariția obiceiurilor și datinilor populare prin nepracticarea lor de către copii, elevi și tineri, dispariția formațiilor de dansuri populare în școli, lipsa motivației copiilor și elevilor pentru purtarea portului popular, înlocuirea folclorului local cu mai noile „cluburi” de week-end, au fost pierderi imense privind reprezentarea școlii cu ceea ce este mai frumos și mai emoțional: portul popular specific zonei folclorice, frumoasele tradiții și datini practicate la zi de sărbătoare și inegalabilele dansuri și melodii populare.

Folclorul reflectă o anumită viziune despre lume, viață, exprimă noianul de idei, sentimente, convingeri pe care poporul le-a trăit și pentru a căror înfăptuire a luptat în decursul istoriei sale milenare. Arta noastră populară, manifestată sub toate aspectele ei, prezintă o bogăție neprețuită de comori pentru toți aceia ce-și iubesc patria și neamul.. Începând cu obiceiurile prilejuite de fiecare eveniment important din viața poporului și terminând cu cântecele, dansurile și strigăturile nelipsite la aceste datini, izvorul lor e nesecat pentru cel ce vrea să le cunoască și să le adune în mănunchi pentru a le dărui din nou, cum spunea Anton Pann:

*„De la lume adunate
Și-napoi la lume date!”*

Frumusețea folclorului românesc este completată de portul, obiceiurile și meșteșugurile ținutului binecuvântat prin statornicia credinței sale față de Dumnezeu.

O caracteristică a poporului român este aceea că românului îi place să cânte, posedând calități vocale deosebite indiferent dacă momentele cu ocazia cărora cântă sunt plăcute sau neplăcute.

Frumusețea portului național, atât de diversificat prin regiunile țării noastre, frumusețea dansului și cântecului popular, la fel de diferite ca zone de proveniență, datinile și obiceiurile străbune, obiectele de artă populară lucrate de mână și cu sufletul de către artiști populari, sunt valori spirituale românești de netăgăduit.

Cunoscând importanța folclorului și, iubind mult muzica și dansul popular, am considerat ca o datorie de suflet pentru mine, pentru elevii mei și părinții acestora, transmiterea fondului de valori al creației populare, știut fiind faptul că un popor care nu păstrează și nu-și cultivă tradițiile, își va pierde identitatea. Cunoașterea, valorificarea și transmiterea folclorului local fost în atenția mea la toate generațiile de elevi pe care le-am educat.

Având în vedere cele spuse mai sus, eu ca și dascăl, am încercat cu fiecare ocazie, fie serbare, fie proiect educativ, fie chiar și o petrecere a elevilor, să le prezint și să-i învăț cântece și dansuri populare din zona în care locuim, astfel că, elevii mei știu acum jocuri populare precum: Rustemul, Hora dreaptă, Sârba Dăogarilor, Sârbe oltenești și nu numai.

Deși Oltenia se împarte din punct de vedere folcloric în trei zone principale care corespund ținutului de câmpie, deal și munte, - respectiv sudul, centrul și nordul regiunii – jocul popular oltenesc, în ansamblul său apare foarte unitar.

Repertoriul de joc al Olteniei este foarte bogat și variat. În mod curent, se întâlnesc aproape în fiecare comună 20, 30, 40 de jocuri și nu puține sunt comunele care depășesc aceste cifre.

Jocurile oltenești sunt rezezi, dinamice, necesitând agerime și virtuozitate. Se execută în deplasări rapide și spații bruște de direcție, cu pași încrucișați, bătăi și sincope, fluturări de picioare și pinteni. Desenul variat al dansurilor, conferă o poziție specială în peisajul dansului românesc.

La început, li s-a părut greu datorită pașilor „întortocheați” (așa le spun elevii mei), însă după mai multe repetiții au fost foarte încântați participând de fiecare dată la dansurile populare și șezătorile puse în scenă, cu multă plăcere.

De curând, în școala noastră, au avut loc activități cu prilejul proiectului educativ internațional „ HAI-HUI, prin lume cu folclorul”, în cadul căruia din nou am încercat să facem cunoscută importanța folclorului pentru fiecare țară prin ochii copiilor. Împreună cu elevii noștri, am pregătit o serie de dansuri populare, cântece și șezători.

La festivalurile de teatru, de dansuri din zonă, participăm mereu cu scenete și dansuri prin care promovăm tradițiile și obiceiurile specific zonei.

Competiția artistică este un prilej de afirmare a copiilor în condiții recreative care nu supraîncarcă, însă consumă timpul liber în forme atractive, mult îndrăgite și care, bine organizate, completează procesul educativ.

Bucuria evoluției pe scenă, satisfacția succesului la serbări și concursuri, atmosfera sărbătorească în care copii au purtat costumele populare, sentimentul bucuriei de a fi admirați, sunt trăiri fără egal care îmbogățesc capacitatea afectivă a copiilor și îi apropie de înțelesul rolului artei în societatea noastră.

Totodată, prin participarea la concursuri și manifestări artistice, elevii contribuie nemijlocit la creșterea prestigiului școlii, al clasei, al familiei și al lor.

Prin sprijinul Consiliului Local al comunei Vișina Nouă, an de an se sărbătorește ZIUA COMUNEI în ziua de Sfinții Constantin și Elena, ocazie cu care se promovează și se transmit tinerelor generații, tradiții și obiceiuri specifice zonei prin participarea mai multor formații de dansuri populare și interpreți consacrați de muzica populară- Constantin Enceanu, un mare solist născut și crescut în comuna noastră. De asemenea, tot cu sprijinul Primăriei și al Consiliului Local, an de an, de sărbătoarea Sfântului Ion, în comună se strânge o ceată de băieți tineri, necăsătoriți și merg prin sat însoțiți de o fanfară cu Iordanul și îi botează pe membrii familiilor la care poposesc. Este un obicei păstrat din generație în generație foarte apreciat de membrii comunității locale și nu numai.

Acest obicei, asemeni multor alora, trebuie făcute cunoscute tinerelor generații pentru a putea fi duse mai departe și noi, dascălii, suntem intermediarii cei mai potriviți pentru a putea face acest lucru posibil.

BIBLIOGRAFIE

1. WIKIPEDIA – Folclor